

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

За його спиною, понад обширом розбурханої сірої води, пролунав крик чайки. Сміт зупинився і придивився до обрію. Здригнувся. А тоді щільніше огорнув своє кістляве тіло плащем, обернувся й пошкандибав додому.

ЛЕТТА, учениця словозахисника, знеможено затулила руками обличчя. У неї боліло чоло, а очі були сухі й немовби запорошені. Вона вже внесла з самого ранку сотні слів, записуючи їх типовим для неї курсивом. Це був їхній найнапруженіший час року, час змін. Майстри наймали помічників, учителі набирали нових учнів, і всі готувалися до довгої зими.

Вона сягнула по нову картку і почала писати.

Пошук: Досліджувати, виявляти. Розслідування в пошуках відповідей.

На секунду вона зупинилася, відклавши ручку на край столу. Присмеркове світло відкидало на стіни тіні, посилюючи її неспокій. Вона мусила зробити щось. Не могла просто так сидіти, очікуючи

Бенджаміна, щоб той їй сказав, чому відвідини «фараона» вважалися нормальними. Вона підвелася й попрямувала до вітальні, зупинившись перед Бенджаміновим кабінетом. Тоді завагалася. Голоси зсередини то гучнішали, то стихали, і слова, якими обмінювалися двоє чоловіків, ковзали і пурхали поміж ними. Летта обернулася до невеличкого круглого столика й дуже обережно наповнила чашки, що вже стояли на металевій таці. Дві чашки. Окріп заповнив кімнату землистим запахом лопуха, гострим, насиченим і глинистим. Вона взяла тацю і рушила до дверей. Чи варто їй заходити? Крізь щілину у тесових дверях вона могла бачити затулені важкими портъерами вікна, старе зелене крісло на трьох ніжках, четвертий кут якого був підпертий дерев'яним брусом. Підлога була з білого мармуру, гладенька й холодна.

Вона набрала повні груди повітря і переклала тацю на ліву руку. Тоді постукала кісточкою вказівного пальця по вибляклому візерунку на дверях. Чашки захиталися. Вона чула, як долинає зсередини голос її майстра.

— Але ж, добродію, — звернувся він. — П'ятсот слів? Це не... не... гуманно.

Відповідь фараона не забарилася.

— Список тепер сімсот слів, — сказав він. — Забагато. Для чого зайва робота?

— Але ж... але...

Летта здригнулася від розпачу в голосі майстра. Фараон реготнув.

— Ковчег треба менше слів, — додав він. — Слова нічого доброго. Слова приносити біду.

Летта застигла з піднятою й далі рукою, відчувачи, як разить її вуха ненависний ритм фараонової мови. Двері відчинилися, мало не вдаривши її. Летта аж підстрибнула. Загойдалася таця. Там стояв фараон, його поголена голова лисніла, немовби підсвічена з-під шкіри жовтим сяйвом. Однією рукою він забрав у неї тацю. Другу руку поклав Летті на плече.

— Немає шкоди, — сказав він, пронизуючи її своїм тернооким поглядом. — Що це?

— Чай, — відповіла Летта, серце якої шалено гупало. Пізніше вона не могла пригадати, чому заговорила, пам'ятаючи лише, як її накрило немовби хвилиною дивного почуття. — Лопуховий чай, — додала вона, наче випльовуючи на нього ці слова.

Його обличчя наблизилося, аж поки вона відчула на щоці його подих.

— Чай, — мало не пошепки виправив він її. — Чай. Не лопуховий чай. Список немає слово лопух.

Не відводячи очей від її обличчя, він випустив тацю з рук, дозволивши їй заgrimіти на підлогу. Брязкіт від удару прокотився луною по старому будинку. Летта відчула, як обпik її голу щиколотку

окріп. Вона прикусила язика, щоб не закричати. Фараон переступив тацю з горнятками й розлитим чаєм, немовби нічого не сталося.

Біля дверей він озирнувся.

— П'ятсот, словозахиснику. Підготувати Список.

А тоді пішов геть. Якусь мить Летта та її майстер стояли мовчки, немовби зачакловані насланим на них закляттям.

Бенджамін обернувся до неї.

— Летто, — вимовив він, і вона помітила біль у його очах, — не робити проблем. Не добре. Не вдача.

— Не говоріть до мене Списком, — раптом розлютилася вона. — Ми словозахисники. Можемо розмовляти, як забажаємо.

— Можливо, — зронив Бенджамін, кинувши погляд на двері й переконуючись, що там більше нікого немає. — Але мусимо не забувати, дитино, що це наш привілей.

Летта відчувала, як її охоплює роздратування. Вона похитала головою.

— Нам пощастило, Летто, залишитися останніми людьми на цій планеті.

Летта знизала плечима, не здатна нічого вимовити.

— П'ятсот слів, — тихо мовив Бенджамін. — Мушу приготувати новий Список.

— Але ж, майстре... — запротестувала Летта, не в змозі стриматися.

П'ятсот слів? Хіба можна вижити з таким обмеженням?

— Джон Ной знає, що робить, — сказав Бенджамін. — Він завжди знає. Ось побачиш.

Він простягнув руку і торкнувся її долоні своїми сухими й холодними пальцями.

— Я тут усе приберу, — сказала вона, дивлячись, як він побрів до відчинених дверей свого надійного сховку.

Вона знайшла віник у темному кутку зали і помітила розбитий посуд. З відчиненого вікна до неї доносилося скиглення вітру, а звідкілясь неподалік завив, немовби у відповідь, якийсь вовк. Вона рушила до вікна й зачинила його, зупинившись на мить, щоб оглянути побляклий вологий краєвид.

Там намагалися втриматися на схилі пагорба будиночки, спираючись для підтримки один на одного. Маленькі однакові коробки, побілені вапном, з типовими вітальнями, подвійними спальнями й туалетом, побудовані ще перед Таненням. З вікон підморгували їй смужечки невиразного жовтого світла, немовби побоюючись, що вітряки, які спричиняли це запаморочливе мерехтіння, будь-якої хвилини могли б залишити їх напризволяще. Трохи вище на пагорбі вже вишиковувалася черга до Центральної кухні. Летта

неохоче відірвалася від цього видовища і рушила назад до своєї праці.

Крізь двері, що вели до майстерні, вона могла бачити свій стіл. Вставлені одна в одну картонні коробки, купка вирізаних учора чотиридюймових квадратних карток, дерев'яний держак її ручки, що був старанно відшліфований, аж поки відчувався гладеньким, як скло. Поруч поблискувала в присмерковому світлі чорнильниця. Летті й далі відбивалося у вухах гупання серця, хоч фараон уже пішов геть. Знову вона залишалася наодинці лише зі своїми словами. Протягнувши руку, вона взяла порожню картку.

Їй треба було зібрати двадцять коробок Списку для місіс Тракл, шкільної вчительки. Летті й досі, ще з давніх шкільних днів, відлунював у вухах голос цієї старої пані: «Сядь рівно, дівчино. Не копирсайся в паперах».

Слова витанцьовували перед її очима, як і тоді, коли вона була маленькою. Їй пригадалося, як вона лежала в ліжку, а всі вивчені в школі слова кружляли в її голові світлячками з якоїсь магічної місцини, червоними електросвітлячками.

Іноді, Скоро, Звук.

Усі слова зі Списку, звісно. Вона тоді не знала жодних інших.

Вона перевернула картку й поклала її на письмовий килимок. Доторк до тоненької картки дещо вгамував її внутрішнє сум'яття. Взяла ручку й занурила її в чорнильницю, а тоді обережно піднесла, слідкуючи, щоб червоний барвник не хляпнув випадково на картку. Без зайвого поспіху торкнулася кінчиком пера до паперу ванільного кольору. Поволі спрацювала магія письмового ритму і впорядкування карток, тож вона забула про все інше.

Шкільні заняття відновляться через десять днів, і, згідно з настановами Джона Ноя, кожна дитина отримає свій примірник Списку, де буде п'ятсот слів — по одному слову на кожній картці, по одній коробці для кожної дитини. Угорі щось бурмотів сам до себе її майстер, тупочучи ногами по старих вичовганих мостинах, щоб якимось зігрітися.

Йому тепер постійно холодно, подумала Летта. Вона підняла голову й обвела поглядом знайомий інтер'єр майстерні.

Будівля порипувала під тягарем років. Була незвично громіздка порівняно з іншими нормальними спорудами Ковчега. У великій долішній кімнаті містилася майстерня, в якій провадив справи Бенджамін і де стояв, притулившись у кутку, письмовий стіл Летти. За майстернею розташувалася вітальня, а далі ще один кабінет Бенджаміна. У цьому кабінеті були двері, що вели до бібліотеки. Скрізь були всілякі

закутки, невеличкі ніші, що ховалися за більшими альковами й комірчинами, займаючи чималу площу. Угорі розташовувалися ще три кімнати.

Будинок був споруджений в інші часи, коли люди не переймалися надмірним марнуванням величезних скляних шиб для вікон і розпалюванням справжнього вогню всередині, не для тепла, а для затишку. Тут, у майстерні, біля стіни стояв старий камін з товстою чорною балкою над ним. Сам камін був заставлений коробками зі словами, а полицку заповнювала хи-мерна мішанина з чорнильниць і коротких патичків, готових для перетворення в ручки, а також усіляких дріб'язків, які приносив зі своїх мандрів Бенджамін.

Іззовні стіни були оббиті бляшаними листами, що відбивали сонячне світло й віддзеркалювали лица людей, які сюди заходили. А всередині, за лядою з міцного дуба, тобто з дерева з інших часів, Летта могла бачити ряди полиць із незліченними стільниками шухляд. У цих шухлядах лежали чотиридюймові квадратні картки ванільного кольору, що зберігали дорогоцінні слова. Летту оточувало чимало реліквій іншого світу, таких як велике скляне око голографічного купола, в якому віддзеркалювалося власне Леттине відображення з її яскраво-зеленими очима і копицею рудого волосся.

Вона зітхнула і знову взялася до роботи, зосередившись на словах, які мали бути вилучені з обігу.

Слова зберігалися в цій майстерні. Вряди-годи Бенджамін відносив коробки зі словами до житла Ноя, де, як припускала Летта, їм би не мало нічого загрожувати. Вона погортала картки з найближчої до неї коробки.

Мрія, Надія, Любов, Віра.

Вона витягла навмання одну з тих карток і прочитала її. Спочатку мовчки, а потім уголос.

— Мрія, Мрія.

Не почувши, як знову зайшов старий, вона аж підскочила, коли він заговорив.

— Мрія: Заповітне бажання, — вимовив він. — А де ж це я залишив свою торбу?

— Тут, майстре, — озвалася Летта, вручаючи йому важкий шкіряний ранець. Не була певна, чи він на неї не гнівається.

— Я тепер частіше, ніж колись, гублю речі, — поскаржився майстер, узявши коробку й розглядаючи аркуш паперу в руках.

Летта подивилася на нього й зауважила глибокі тіні під очима з червоними прожилками, жовтувату зморщену шкіру, що щільно облягала його гострі вилиці, і крейдяно-біле волосся, яке він забрав із чола.

— Новий список буде готовий сьогодні до вечора.